parties; comp. *Manu* 8. 267-270.; *Yájnav.* 2. 204-211. and the synopsis of the various law authorities as given by the *Mitákshara* on the named verses of *Yájnav.*, by the *Víramitrod.* p. 148a ff., the *Vivádachint.* p. 69 &c. &c. — [2] Ill-famed, defamed, of doubtful character; e. g. *Manu*: पापरोग्यभिशस्तश्च दाम्भिको रसविक्रयी (scil. वर्ज्याः) (*Medhát.*: अभिशस्तः पातकयोः कर्तेति लोके प्रसिद्धः। असत्यकर्तृकत्वनिश्चये; *Kull.*: अनिर्णीते ऽपि तस्मिन्महापातकादौ जाताभिशापः); or नियम्य प्रयतो वाचमभिशस्तांस्तु वर्जयेत् (*Medh.*: अ° = कृतपातकत्वे प्रसिद्धानदृष्टपातकानपि); or the *Mit.* when it explains in a verse of *Kátyáy.* the word संदिग्धः = अभिशस्तः. Several commentators on the *Amarak.* restrict the sense of the word to the meaning 'a married man or woman slandered on the score of chastity', others however take it in the general sense of the first meaning: *Ráyam.*, *Bharatam.*, *Padárthak.*, *Nílak.*, *Bhanújid*, &c. मैथुनं प्रति मिथ्यादूषितयोः परस्त्रीपरपुरुषयोः, or मिथ्यामैथुनपरिवादयुक्ते, but also: परस्त्रियां परपुरुषे वा मिथ्यादूषिते मैथुनं प्रति आहूत इति केचित्। उपपन्नपातक इति केचित्। मिथ्यादूषितमात्र इति केचित् (*Bharatam.*); thus *Sárasund.* = मिथ्यावाक्यदूषितः, *Kshírasw.* अलीकोत्पन्नपातकव्यपदेशः. E. शंस् with अभि, krit aff. क्त.

II. Hurt, struck, inflicted; e. g. *Rámáy.*: देवि केनाभिशस्तासि केन वासि विमानिता; or *Manu*: आतुरामभिशस्तां वा चौरव्याघ्रादिभिर्भयैः। पतितां पङ्कलग्नां वा सर्वोपायैर्विमोचयेत् (*Kull.*: = व्याधितां चौरव्याघ्रादिभयहेतुभिः; but, besides सर्वप्राणैर्विमोचयेत् instead of the latter words, there is a *v. l.* अभिषक्ताम् in the place of अभिशस्ताम्, which is also adopted by *Medhátith.*: अभिषक्तां = गृहीताम्); or *Nárada*: बधादृते ब्राह्मणस्य न बधं ब्राह्मणो ऽर्हति। शिरसो मुण्डनं दण्डस्तस्य निर्वासनं पुरात्। ललाटे वाभिशस्ताङ्कः (a mark of infamy stamped on his forehead) प्रयाणं गर्दभेण च. E. शस् with अभि, krit aff. क्त.

अभिशस्तक m. f. n. (-स्तकः-स्तिका-स्तकम्) The same as the preceding: I. e. g. *Yájnav.*: भृतकाध्यापकः क्लीवः कन्यादूष्यभिशस्तकः (scil. निन्दिताः) (*Mit.*: सतासता वा ब्रह्महत्यादिनाभियुक्तो ऽभिशस्तः i. e. one rightly or wrongly accused of a crime); or स्त्रीबालवृद्धकितवमत्तोन्मत्ताभिशस्तकाः scil. असाक्षिणः (*Mit.*: अभिशस्तः। अभियुक्तो ब्रह्महत्यादिना; *Víram.*: = महापातकाभिशस्तः). II. e. g. *Suśruta*: दैवबलप्रवृत्ता ये (scil. व्याधयः) देवद्रोहादभिशस्तकाः 'the diseases which proceed from divine power are those *inflicted* through the wrath of the gods'. E. अभिशस्त, taddh. aff. क (स्वार्थे).

अभिशस्ति Tatpur. f. (-स्तिः) I. [1] Abuse, calumny, scandal, defamation (*Med.*, *Hemach.*, *Viśwapr.*, *Bhúripr.*, *Ajayap.*, *Śabdaratnáv.*, &c. = अपवाद or लोकापवाद); e. g. *Ṛigv.*: उरुष्या णो अभिशस्तेः सोम (*Sáyaṇa*: अभिशस्तेरभिशंसनादभिशापरूपान्निन्दनात्); or *Vájas.*, *Atharv.*: अमुत्र भूयादध (v. l. °धि) यद्यमस्य बृहस्पते ऽभिशस्तेरमुञ्चः (*Mahidh.*: अभिशस्तेः। अभिशापादपि लोकापवादादपि); hence personified: (ved.) a *slanderer*, an *enemy*; e. g. *Ṛigv.*: जही भिकित्वो अभिशस्तिमेताम् (*Sáy.*: = एनमभिशंसकम्); or त्वं देवाँ अभिशस्तेरमुञ्चः (*Sáy.*: = अभिशंसकाच्छत्रोः); in the verse of the *Ṛigv.*: युवं सिन्धूँरभिशस्तेरवद्यादग्नीषोमावमुञ्चतं गृभीतान् it is probably more correct to take अवद्यात् as an apposition to अभिशस्तेः than to consider अभिशस्तेः as a masc. or as an adject. referring to अवद्यात् i. e. 'you have liberated the rivers from that crime, the slander', (but *Sáy.* from 'that notorious crime': अभिशस्तेरभिशस्यमानादभितः प्रकटिताद्वद्यात्तस्मात्पापादमुञ्चतम्). [2] Asking, begging; (according to the various Koshas mentioned above; some comm. of the *Amarak.* however restrict its sense to the 'religious begging'; thus *Ráyam.*, *Ramán.*, *Nílak.*, &c.: भिक्षामात्रे, *Bharatam.*: व्रतभिक्षायाम्). E. शंस् with अभि, krit aff. क्तिन्.

II. Injury, destruction (ved.); e. g. *Ṛigv.*: नभो न रूपं जरिमा मिनाति पुरा तस्या अभिशस्तेरधीहि (*Sáy.*: अभिशस्तेर्हिंसाहेतोः); or सोम्यासः.... तितिक्षन्ते अभिशस्तिं जनानाम् (*Sáy.*: अभिशस्तिं = हिंसाम्; but *Mahidh.* takes the word in the latter instance, when it occurs in the corresponding verse of the *Vájas.*, in the sense and etym. of I. 1. viz. = दुर्वचनम्); or *Vájas.*: समिदसि सूर्यस्त्वा पुरस्तात्पातु कस्याश्चिदभिशस्त्यै (*Mahidh.*: = हिंसायाः); also personified in this sense: *an enemy;* when *Sáyaṇa* however, and probably wrongly, analyzes it as a Bahuvr. m.; comp. अभिशस्तिपा, अभिशस्तिपावन् and the following. E. शस् with अभि, krit aff. क्तिन्.

अभिशस्तिचातन Tatpur. m. (-नः) (ved.) Destroyer of enemies (acc. to *Sáyaṇa*, of the evil genii which impede the sacrifice: अभिशस्तीनामरातीनां यज्ञविघ्नकारिणां रक्षसां चातयिता नाशयिता); an epithet of Agni. E. अभिशस्ति (II.) and चातन.

अभिशस्तिपा Tatpur. m. (-पाः) (ved.) [1] Protecting against calumny or abuse; e. g. as an epithet of ájya or clarified butter, *Vájas.*: अनभिशस्त्यभिशस्तिपा अनभिशस्तेन्यम् (*Mahidh.*: अभिशस्तिर्ऋत्विजां परस्परविरोधेन निन्दनं तस्याः पाति रक्षतीत्यभिशस्तिपाः; or protecting against slanderers; e. g. as an epithet of Soma, *Ṛigv.*: किमङ्ग त्वा ब्रह्मणः सोम गोपां किमङ्ग त्वाऽरभिशस्तिपां नः (*Sáy.*: = अभिशंसकेभ्यः पालयितारम्). [2] Protecting against injury or destruction; e. g. as an epithet of Soma, *Ṛigv.*: सोम.... सुवीरो अभिशस्तिपाः (when *Sáyaṇa* analyzes the latter word instead of अभिशस्ति-पा, into अभि and शस्ति-पा which seems unnecessary: अभितो हिंसातो रक्षकः; comp. the following word and its explanation); or protecting against those who inflict injury, against enemies; e. g. also as an epithet of Soma, *Sáy.*: अभितः शस्तिर्हिंसा येषां ते ऽभिशस्तयः शत्रवः तेभ्यः परिरक्षकः (comp. the remark s. v. अभिशस्ति II.). Comp. the following. E. अभिशस्ति I. and II., and पा.

अभिशस्तिपावन् Tatpur. m. (-वा) (ved.) The same as the preceding; as epithet of Agni, e. g. protecting against calumny or abuse, *Vájas.*: अग्नावग्निश्चरति प्रविष्ट ऋषीणां पुत्रो अभिशस्तिपावा (*Mahidh.*: = अभिशापस्तस्मात्पाति); or protecting against injury: *Ṛigv.*: प्र सु विश्वान्नक्षसो धक्ष्यग्ने भवा यज्ञानामभिशस्तिपावा (*Sáy.*: अभिशस्तेर्हिंसायाः पाता रक्षिता); or protecting against slanderers or enemies: *Ṛigv.*: मनुष्वदग्न इह यक्षि देवान्भव नो दूतो अभिशस्तिपावा (*Sáy.*: अभिशंसकाच्छत्रवात्पावा रक्षिता). E. अभिशस्ति and पावन्.

अभिशस्तृ Tatpur. m. f. n. (-स्ता-स्त्री-स्तृ) Hostile, an enemy. E. शस् with अभि, krit aff. तृच्.

अभिशस्त्य m. f. n. (-स्त्यः-स्त्या-स्त्यम्) (ved.) Blameable, reproachable. Comp. अनभिशस्त्य. E. अभिशस्ति, taddh. aff. यत्.